

TRANSEVROPA

Grytzko Mascioni

Triintridesetletni Grytzko Mascioni, rojen in živeč v Švici, se je najprej oglašil kot prevajavec: z osemnajstimi leti je izdal svoje prevode Saphine lirike, v letih 1959—1960 je izdal dve monografiji, posvečeni modernemu slikarstvu, in šele lani svojo prvo pesniško zbirko, letos pa še dve in za vsako je prejel po eno italijansko literarno nagrado, kar mu je odprlo pot v širši italijanski prostor in ga uvrstilo med zanimivejše pesnike med mladimi. Mascioni črpa svoj pesniški navdih iz sodobne, nepremagljive človeške stiske, ki vendar ne more do kraja zadušiti človekovega duha, njegove volje in pravice do življenja, celo ljubezni ne. In prav v tem ravnotežju med realno podobo sveta in časa ter prav tako realnim položajem človeka v njiju, je zanimivost Mascionijeve lirike.

TRANSEVROPA

I invent perfect conditions
for ideal experiences

Peter Hartman

Transevropa si poslanico zloguje
neustrezno poročilo obračun
ki ga v izbrisen, bežen metrum
krhkega spomina prepisujem:

moral bi si ga predstavljati, zaprto
steklo ki blokira uro
in kazalce
z vso natančnostjo in hripavo
sopenje reaktivcev, kot iz dna trebuha,
in sprožitev palcev in večjezični
glas v odmevu prazne letališčne
hale (žalostnih odhodov
nikoli ne napoveduje,
zamujanje prihodov
neprestano).

In tu vdre klicar
romantična bojazen pred poljubom
popolna deklica podoba
zaigranega trenutka

z ljubeznivo in čisto ravnodušnostjo
boga ki ve
jutri
bodo me na križ pribili.

SKRBNNA STRAST

...skrbna strast zbiranja teh dragocenih
novčičev...

(ob poslušanju radijskih Poročil Švicarske
telegrafske agencije 26. marca 1968)

Nepoškodovan ob trčenju, poljubu sto
in sto pasti varljivih, nepokvarjen
sredi ostrih žvižgov, med zapadlimi menicami
bom plačal plačal bom (potrpi)
ah kako opažam
daljno in odsotno vso
to skrbno strast poklic
previdne mravlje te brezmadežne
zaveznice *businessa* zrno in klas
stekajočo se blaginjo ki ne ve
— ker ves občutek
izgubil je, raztresen, za trenutek —
za tega osuplega gledalca (film
au ralenti se lušči odmotava)
ljubil sem te neko ali neko drugo noč ali sem
še čakal na prelazu svojo pustolovščino:
kaj pa naju briga (sem razmišljal)
če na koncu treba umreti
(toda saj razumeš — zajček, dušica! —
tudi: staral sem se...)
Zdaj morda moj molk razumeš,
zdaj v hipu veš, če molčal sem ob tebi,
kaj sem predel v sebi.

ROJENA V NEMČIJI

Tvojim nogam, če se umakne val,
moja po naključju
ker je vikend, štoklja,
dvori neoprijemljiv neskončni
pesek s severa...

Tako se je vrnilo
otročstvo — krik —
v pogledu rje (in pustoši
spomin nekoč že razsvetljen
z bengaličnimi ognji, bliskanje
na tvojem bremskem nebu): deklica,
rojena v Nemčiji, se sklanja, zbira
— pepelno plavolasa — čudovite
po obliki ali jantarjevi
barvi školjke.

Ko se morje oddaljuje
ostane pena molka, zmoči
ostanke, iztrga
skoraj bliskoviti občutek straha,
zasebno nesoglasje, in:
v precep, kaj hočeš, nas je ujela zgodovina,
ne o pravičnih ne o krivih ne gre tožba,
le o usodi razodevam
(morda: pozno že; morda: prezgodaj)
ta neskončen strah:
in nenadno
željo po ljubezni.

IN TO JE VSE

In to je vse. Na svoje roke
pomisli na ta vozec kretenj
krilate roke
bele od prstov bele od kože
ki si ogleduješ jo obrnjeno
hipnotizirana: in krog
je sklenjen in je val
skrajni rob otoka domovine
tako trde in oddaljene
(vsebuje te za zmerom).

Zdaj bodo razodeli smisel in nesmisel
razodeli vzroke in kako
to sploh ni važno: to zdaj nama bodo razodeli
prijatelji in ti:

ti veš kot jaz, kot limfa
voda kamen kot oblak,
da tu nismo ali smo jetniki igre
z daljnimi pravili in davnih
sladkih ali grenkih obsodb. Odrasla punčka
kot si ti že ve da na tem svetu so stvari
stvari in besede
a močnejše so stvari:
in moški je le moški
in ženska tudi samo ženska
ki roke ima in prste in kožo in ure joka
počasne ure ognja
in to je vse.

SPOMIN NA DREVO

V vrtovih, med poplavami besed
edino kar imam med redkimi rastlinami
in potlačenim grmičjem
so spomini na drevo,
na divjo češnjo, ali ideja
o zapuščenem rezervatu,
o svobodni nežnosti
obvarovani sred pravil in vrst
preveč enakega rastlinja
da bi imelo svoj okus.

O tudi tale pustolovščina
boš rekla je zaman:
toda če približuje se večer
pravičen s sencami in mir
in smrt prinašajoč
dovoli vsaj
da skorajda ljubezen
je nežnost teh spominov, in bog z vami
vi preroki toče, razlagalci
neuresničene svobode: jaz živim,
govorim o dneh svobode, ki sem jo imel.

Prevedel Ciril Zlobec